

Marie Vítová:

Manželský proces: rozvedení křesťané z pohledu CIC

Předložená diplomová práce je nadprůměrně rozsáhlá, čítá celkem 202 číslovaných stran. Zvýšený rozsah má však své opodstatnění mj. v rozsahu příloh na celkových 57 stranách. Ty dávají čtenáři jednak nahlédnout do rutinní práce církevních soudů, a dále přinášejí také úryvky z rozhovorů s těmi, jichž se práce týká: s křesťany katolíky, jejichž manželství bylo poznačeno krizí. Bibliografie obsahuje 27 položek z vědecké literatury a 12 církevních dokumentů, mezi něž je nevhodně řazena Bible. Vůbec je literatura uvedena v seznamu a citována v práci nepříliš jednotně. Internetových zdrojů je použito velmi hodně, neboť ty souvisí s praktickou stránkou autorčiny snahy, totiž s vyhledáváním informací o jednotlivých církevních soudech a komunikací s nimi.

Autorka zvolila členění práce do dvou základních úseků, části teoretické a části praktické. První subkapitolu teoretické části představuje pojednání o manželství jako takovém. Autorka probírá historické okolnosti křesťanského chápání manželství od samotných počátků a předkládá základy církevní nauky o manželství. Předmětem zájmu je již zde otázka případného rozvodu a možnosti uzavření dalšího manželství. Dále představuje soustavu církevních soudů, jak je organizována v české a moravské církevní provincii. Úmysl zabývat se situací v zemích bezprostředně sousedících s Českou republikou ji zavádí na Slovensko, do Polska, Rakouska a Německa. Ve druhé subkapitole se pak autorka blíže věnuje problematice rozvodu a prochází zde především oficiální církevní dokumenty. Nevyhrocuje i určitý obrat za současného pontifikátu jako něco, co by se přičilo celému dosavadnímu vývoji, užívá spíše „hermeneutiku kontinuity“. Ve třetí subkapitole pak zdůrazňuje především potřebu kvalitní přípravy na uzavírání manželství, která je často klíčovým momentem k platnosti uzavřeného manželství. Ve čtvrté prezentuje statistiky týkající se uzavřených církevních manželství u nás, v páté seznamuje čtenáře s méně známou a komplexně nepojednávanou tematikou církevních soudů v obou našich církevních provinciích.

Čtenář se v praktické části práce, počínající pátou kapitolou dozvídá autorkou s jistě značným úsilím získané údaje o rozhodovací praxi soudů – kolik kauz bylo rozhodnuto kladně či záporně, jaké byly žalobní důvody apod. To jsou údaje, které se běžně nezveřejňují, soudy je však zasílají na Nejvyšší tribunál apoštolské signatury jako na vrcholný orgán správy soudnictví v katolické církvi. Autorka nerozdává „známky z chování“ těm institucím či jednotlivcům, kteří údaje zprvu nedodali nebo váhali. Na Slovensku s autorčíným výzkumem spolupracovaly i řeckokatolické soudy v Prešově a v Košicích. Četnost diecézí a jejich soudů v Polsku dává naznat velmi specifickou situaci tamní církve; německojazyčná oblast, reprezentovaná rakouskými a německými církevními soudy neznamena pro autorku jazykovou bariéru. Samozřejmě, že údaje, které autorka nashromáždila, jsou rozsáhlé a příliš „suché“, ale lze z nich při pozornějším sledování vyrozumět trendy v jednotlivých zemích či církevních provinciích. V jedenácté kapitole pak navíc autorka předkládá kritéria empirického výzkumu, kterého se podujala, aby názorněji poukázala, v jakých konkrétních osobních situacích se nalézají osoby, které nejčastěji vyhledávají pomoc církevních soudů vzhledem k problémům jejich manželství. Výsledky mají charakter „sociologický“, avšak nebyly by bez zájmu také pro pracovníky církevních soudů. Jsou graficky zpracovány a dokumentovány.

Doporučuji práci k úspěšné obhajobě a navrhuji klasifikaci „výborně“

Praha, 24. 8. 2018

.....
Doc. JUDr. Stanislav Příbyl, Ph.D., Th.D., J.C.D